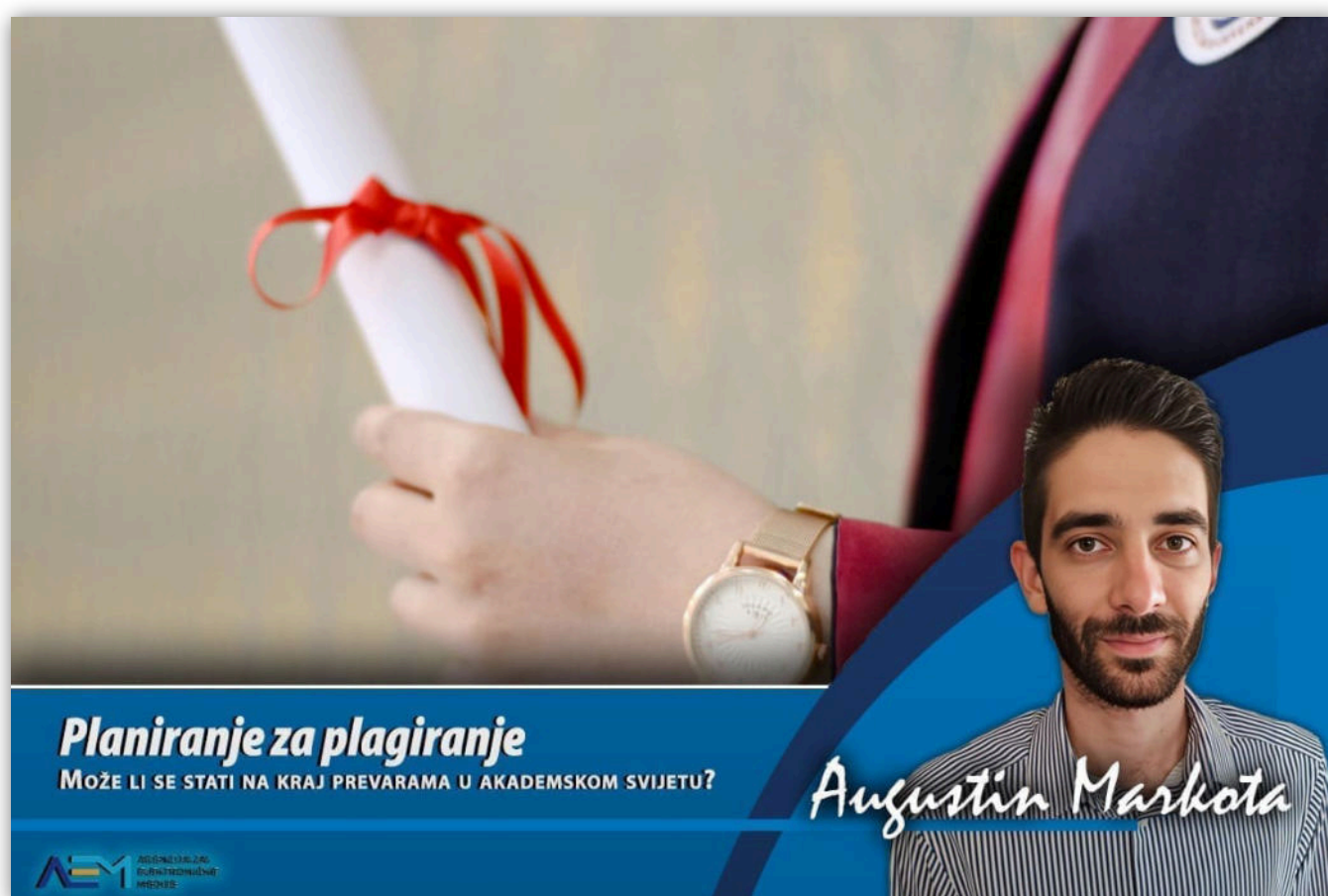

Mentor na višim godinama studija trebao bi znati domet svoga studenta, a ne da student piše – odnosno plagira – o temi kojom se nije bavio

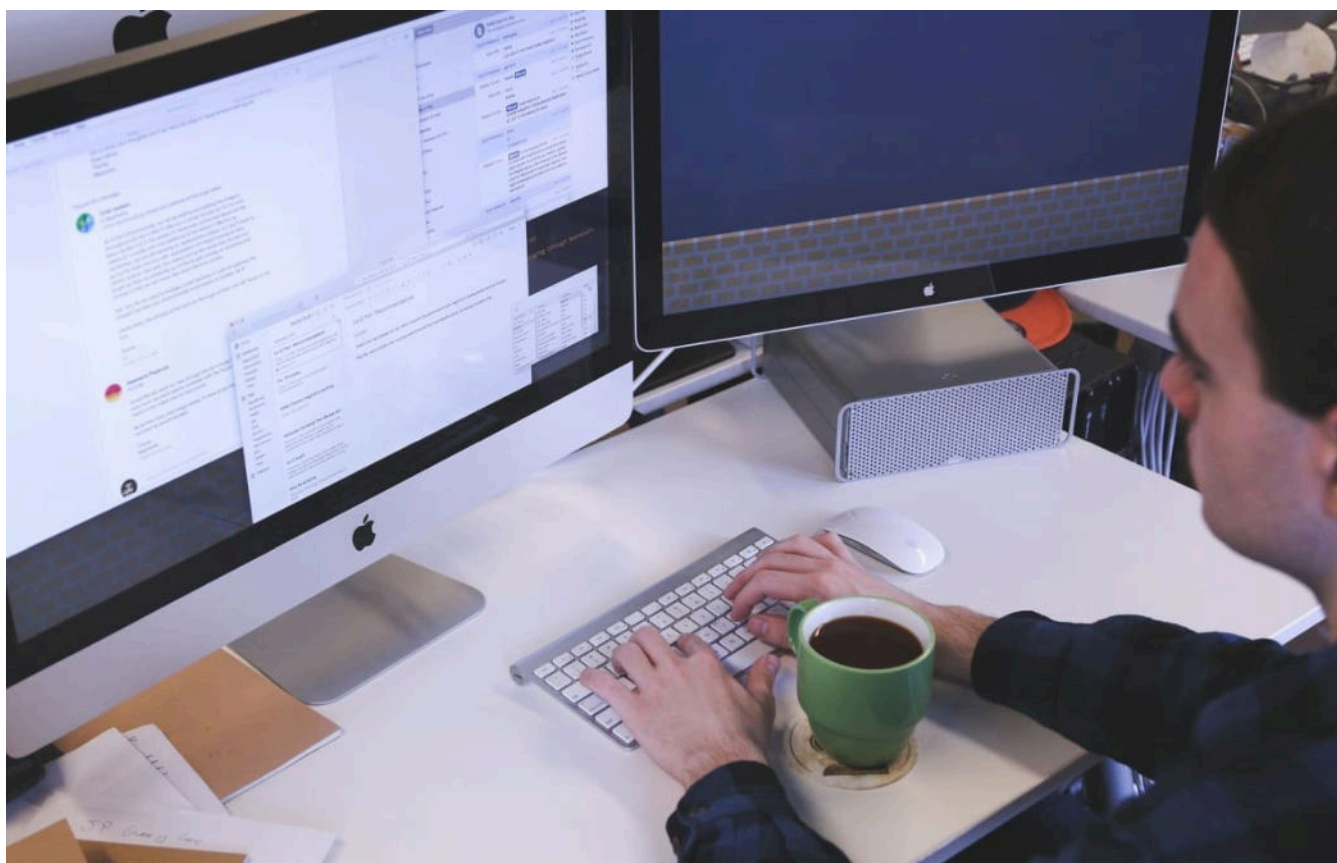
Serijal članaka Dalmacije Danas "Planiranje za plagiranje - može li se stati na kraj prevarama u akademskom svijetu?"

AUGUSTIN MARKOTA / Foto: Miroslav Lelas, Dalmacija Danas, Pixabay – 19. 09. 2024.

Dalmacija Danas će se kroz niz članaka pod nazivom **"Planiranje za plagiranje - može li se stati na kraj prevarama u akademskom svijetu?"** baviti problematikom plagiranja radova ili dijelova radova u akademskom svijetu. Istražit ćemo dosadašnje mehanizme provjere autentičnosti radova, odnosno ljudski i informatički faktor, kao i rastuću sklonost korištenju umjetne inteligencije. U razgovoru s obrazovnim djelatnicima (fakultetskim profesorima) i informacijskim stručnjacima (stručnjacima za provjeru autentičnosti i istraživačima umjetne inteligencije) otkrit ćemo metode i vještine kojima se može stati na kraj plagiranju.

će se istaknuti problem društvene pasivnosti pred ilegalnim vrstama pomoći u pisanju radova, a sa stručnjacima će se detektirati i budući problemi u kompetencijama onih koji su svoje radove, a time i titule proizišle iz njih, stekli na moralno nedopustiv i ilegalan način. Kroz ciklus tekstova želimo osvijestiti javnost o problemu pasivnosti pred ilegalnim praksama plagiranja i naručivanja radova u akademskom svijetu.

Vidljivo je kad student "piše" o temi kojom se nije bavio

Za komentar o ovoj važnoj temi upitali smo prof. dr. sc. **Ivana Bodrožića**, prodekana za znanost i redovitog profesora u trajnom zvanju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Vrijedi napomenuti da se Bodrožić **specijalizirao za znanost o patrologiji**, a kroz akademski život najviše je istraživao svetog Augustina i svetog Jeronima. Osim toga, nedjeljom je u službi pastoralnog pomoćnika u Župi svetog Kaja u Solinu.

"Studenti na našem fakultetu već se na prvoj godini studija educiraju o metodologiji rada. Uz to, imaju i brojne seminare koje moraju napisati na vrijeme. Oni na taj način vježbaju pisati razne radove kako bi se izbjegle nekakve neželjene situacije u vidu plagiranja. Pokušavamo izbjeći

najvažnija korelacija i komunikacija na relaciji student-mentor.

"Mentori koji imaju iskustvo moraju biti u stalnom kontaktu sa studentom, moraju ga voditi i s njim se dogovarati. Moraju mu pojasniti kako će nešto napisati, a u startu je najbitnije dogovoriti temu i naslov. Iskusi profesor koji posjeduje golemo znanje i iskustvo mora znati što je do sada obrađeno u znanosti, a što nije i gdje se može dati novi doprinos u nekoj temi. Diplomski ili završni rad ne treba biti najoriginalniji rad na svijetu, ali neko istraživanje mora postojati. Tekst rada mora imati svoj smisao. Vrlo je važno napraviti dobar izbor naslova i tu mentor mora odigrati važnu ulogu za studenta. Nakon toga će mentor uputiti studenta na određenu literaturu i na obradu strukture rada. Ako je naslov originalan i ako je struktura rada kvalitetna, onda student dalje sve popunjava, čita i dodaje literaturu te vjerno slijedi metodološke upute. Najvažnije je da student uz pomoć mentora odabere kvalitetnu temu te da se drži strukture s kojom je upoznat u detalje. Već je tada napravljen veliki korak i ne bi se trebale dogoditi neželjene situacije ili plagiranja", kazao nam je te se osvrnuo na primjer iz dugogodišnje prakse.

"Primjerice, student napiše stranicu-dvije teksta i ja vidim da je odnekud preuzeo dokument i sadržaj teksta, negdje ga je pročitao, potrudio se nešto pronaći relevantne informacije. No onda primijetim da to nije potkrijepio nikakvom referencom. Jasno je da student u svom radu ne može samostalno davati sud o nekoj temi ako se tom temom nije bavio – a takvo bi što mentor trebao znati. Imam mnogo iskustva pa u startu mogu primijetiti pogrešku koju studenti često rade. Potrebno je navesti konkretan izvor, usporediti bilješku te naglasiti izvor preuzimanja", pojasnio nam je.

prof. dr. sc. Ivan Bodrožić

Studentska brzina, nepažnja i copy-paste dokumenti

Ipak, profesor s dugogodišnjim iskustvom kaže da dosad nije susreo studenta kojeg je trebao kazniti zbog plagiranja, ali je, priznaje, u radovima znao pročitati svašta.

"Dosad se nisam susretao s nekim ekstremnim situacijama da sam morao pokrenuti određeni postupak kojim bi se studenta plagijatora sankcioniralo i na kraju kaznilo. Dogodilo mi se nekoliko puta da sam primijetio brzopletost kod studenta, pa onda taj isti kandidat napravi pogrešku koja u konačnici može biti kardinalna. No nisam se susretao s nekim negativnim primjerima gdje sam morao povlačiti radikalne poteze za kažnjavanje kandidata. Doduše, svašta sam znao vidjeti, bilo je i copy-paste dokumenta u radovima, ali, kažem, ništa drastično ni dramatično na što se ne može pravovremeno ukazati te na kraju to i popraviti bez šteta i za koga. Studenti često zbog brzine ne paze što pišu i što citiraju i onda može doći do problema s poštivanjem izvora i izbjegavanjem plagiranja. No ako se kvalitetno i uz pomoć mentora odredi naslov rada i struktura, onda sve ostalo bude znatno lakše i jednostavnije", naglasio je Ivan Bodrožić.

Tvrdi da svaki profesor, a pogotovo mentor na višim godinama studija jako dobro poznaje svog studenta, a samim time zna i njegov domet, ali i način izražavanja. Osim toga, dotaknuo se i

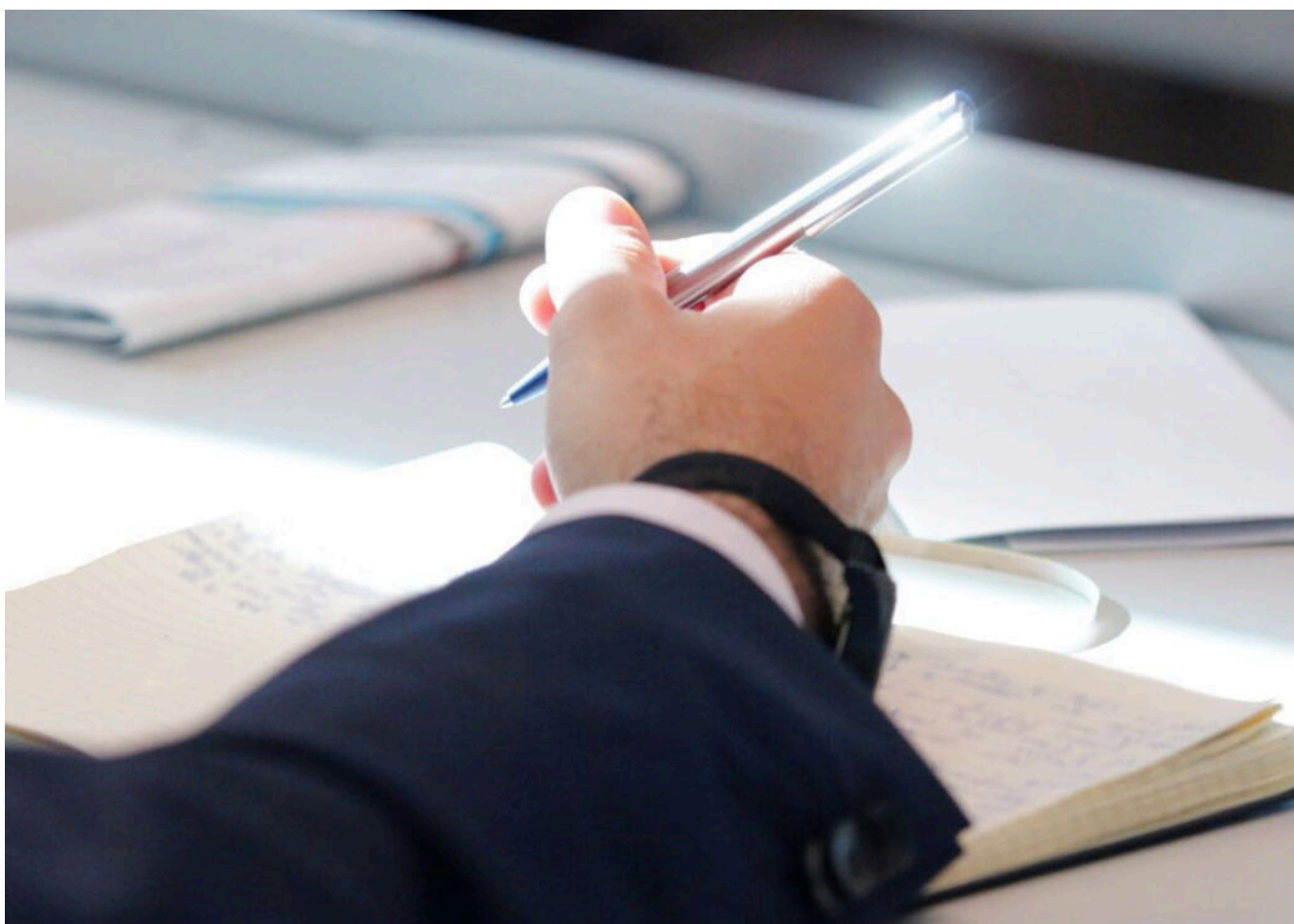
izražavanja. Znao sam naići na radove gdje sam odmah primijetio da to nije način izražavanja tog studenta. I mi profesori znamo koristiti tražilice i lako možemo pronaći članak ili dio članka koji je kopiran s neke internetske stranice, a u konačnici nije potpisan ovaj stvarni autor. Ponekad bih kao mentor uočavao takve greške, upozorio studenta na nepravilnosti, a onda ih se trebalo ispraviti. Najvažnije je dobro poznavati svoga studenta. Nadalje, na doktoratima i licencijatima nisam se susreo s ovakvim nepravilnostima tijekom izrade radova. Osim toga, Katolički bogoslovni fakultet jedna je od sastavnica Sveučilišta u Splitu, dužni smo koristiti program 'Turnitin' koji provjerava autentičnost radova i potiče nas se da pazimo na autentičnost. Prošli smo i određene edukacije kako bi što lakše i jednostavnije koristili taj program kroz koji svaki rad na fakultetima mora proći kako bi bio valjan i autentičan, legalan. Uz pomoć tog alata može se dokazati koliko u nekom tekstu ima plagijata. Studenti moraju znati da svi djelatnici Sveučilišta u Splitu koriste taj alat, a sve kako bi se izbjegle neželjene situacije prilikom obrane radova ili pisanja diplomskom ili završnog rada", detaljan je Bodrožić.

prof. dr. sc. Ivan Bodrožić

ima pozitivne, ali i negativne učinke na studente. Ipak, strahuje od jedne pojave i smatra da bi svi profesori trebali biti oprezniji.

"Umjetna inteligencija ima uvid u ono što je već objavljeno. Smatram da ona ima svoje pozitivne i negativne strane. U posljednje vrijeme i ja sam umjetnu inteligenciju koristio kako bi lakše došao do određene informacije te kako bi uz pomoć tog alata lakše pronašao neke dokumente. Tako znatno skratim vrijeme pretraživanja nečega što mi u tom trenutku treba. No problem je kada se umjetnoj inteligenciji 'zapovjedi' da napiše neki esejski članak o nekoj temi. Umjetna inteligencija to jako dobro napiše i može se steći dojam da je članak vrlo studiozno odrađen i pogođen u srž. Toga me strah. Nastavnici i profesori moraju paziti i davati veću pažnju takvim radovima", primijetio je i osvrnuo se na problematiku zloupotrebljavanja.

"Umjetna inteligencija može nam puno pomoći, ali malo se plašim svih mogućnosti tog programa jer će netko zloupotrijebiti tu tehnologiju kako bi bez uloženog truda došao do rezultata. Profesori, nastavnici i mentori moraju dobro otvoriti oči kako bi na vrijeme spriječili takve neželjene radnje. Na kraju i takvi studenti ništa neće postići, samo sebi rade veliku štetu.

spriječili svaku sumnju u plagiranje ili prepisivanje svih akademskih radova", zaključio je prof. dr. sc. **Ivan Bodrožić** za Dalmaciju Danas.

Od profesora koji se nisu susreli s plagijatorima do pisanja završnog rada za 300 kuna: "Odgovornost je i na mentoru i na studentu"

Serijal članaka Dalmacije Danas 'Planiranje za plagiranje - može li se stati na kraj prevarama u akademskom svijetu?' bavit će se problematikom plagiranja radova i njegova (ne)sankcioniranja

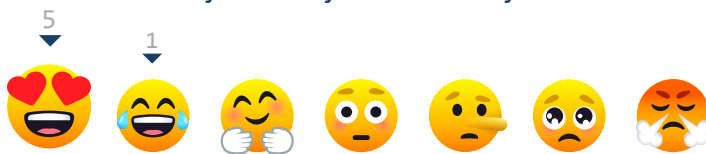
DALMACIJA DANAS

AGENCIJA ZA
ELEKTRONIČKE
MEDIJE

Članak je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti

Moja reakcija na članak je...

[UVJETI KORIŠTENJA](#) [PRAVILA O PRIVATNOSTI](#) [PRODAJA I MARKETING](#) [IMPRESSUM](#)
[KONTAKT STRANICA](#)

© 2024 Dalmacija danas. Sva prava pridržana.